

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 486/06
05.07.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića i Predraga Trifunovića, članova veća, u parnici tužilje AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženih BB, čiji je punomoćnik BV, advokat i VV, čiji je punomoćnik BG, advokat, radi ništavosti i poništaja zaveštanja, odlučujući o reviziji tužilje izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Negotinu, Gž.br. 984/05 od 29.11.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 05.07.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilje izjavljena protiv presude Okružnog suda u Negotinu, Gž.br. 984/05 od 29.11.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Negotinu, P.broj 1180/01 od 09.05.2005. godine u stavu jedan izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje kojim je tražila da se utvrdi da je ništavo pismeno zaveštanje pred svedocima zaveštaoca sada pokojnog PP, proglašeno pred Opštinskim sudom u Negotinu, na zapisniku O. 124/00 dana 05.06.2001.godine. Stavom dva izreke odbijen je tužbeni zahtev tužilje kojim je tražila da se poništi pismeno zaveštanje pred svedocima zaveštaoca pokojnog PP, proglašeno pred Opštinskim sudom u Negotinu na zapisniku O. 124/00 od 05.06.2001.godine. Stavom tri obavezana je tužilja da prvotuženom BB na ime naknade parničnih troškova isplati iznos od 24.200,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Negotinu, Gž. br. 984/05 od 29.11.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužilje i potvrđena je prvostepena presuda Opštinskog suda u Negotinu.

Blagovremenom i dozvoljenom revizijom, izjavljenom preko punomoćnika iz reda advokata, tužilja pobija pravosnažnu drugostepenu presudu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se nižestepene presude ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 399. važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 1. istog zakona, ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 125/04 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005. godine), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tužilje nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju se u revizjskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Revizijom tužilje ne ukazuje se na postojanje drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka koje bi mogle biti razlog za ukidanje nižestepenih presuda.

Neosnovan je navod revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju pokojni PP preminuo je dana 25.01.2000. godine ostavivši iza svoje smrti zakonske naslednike, suprugu, ovde tužilju i sinove iz prethodnog braka, ovde tužene. Postupak raspravljanja zaostavštine pokojnog PP vođen je pred Opštinskim sudom u Negotinu pod poslovnim brojem O. 124/00 i tokom tog postupka na zapisniku od 05.06.2001. godine proglašeno je njegovo pismeno zaveštanje pred svedocima. Obzirom da je tužilja osporila punovažnost zaveštanja ostavinski sud je istu uputio na parnicu radi dokazivanja nepunovažnosti zaveštanja. Tužilja je svoj zahtev za utvrđenje ništavosti zaveštanja zasnovala na činjenici da nije sačinjen u obliku i pod uslovima predviđenim zakonom jer zaveštalcu nije pred svedocima izjavio da je pismeno pročitao, da je to njegova poslednja volja i da je to njegovo zaveštanje, niti ga istovremeno pred svedocima potpisao, odnosno osporila je autentičnost potpisa zaveštaoca. Punovažnost predmetnog zaveštanja osporena je i iz razloga poslovne nesposobnosti zaveštaoca kao i nepostojanja datuma sačinjavanja zaveštanja. U žalbenom postupku tužilja je istakla da predmetno zaveštanje po svojoj suštini nije i ne može predstavljati testament, već se radi o prikrivremenom ugovoru o doživotnom izdržavanju, što ponavlja i u revizijskim navodima, kao i da je predmetni testament očigledno falsifikovan jer je sadržana istog menjana, odnosno na istome je naknadno dokucavan deo teksta.

Iako na osporenom zaveštanju nije označen datum sačinjavanja utvrđeno je da je isti sačinjen u drugoj polovini decembra meseca 1999.godine, tako što je zaveštalcu, pokojni PP, pred dva svedoka izjavio da je unapred sačinjeno pismeno pročitao, da je to njegova poslednja volja, da se na istom svojeručno potpisao, te da su se istovremeno i zaveštajni svedoci potpisali na predmetnom zaveštanju. Takođe je utvrđeno da je u vreme sačinjavanja zaveštanja zaveštalcu bio sposoban da iskaže svoju slobodnu volju u raspoređivanju svoje zaostavštine.

Kod ovako utvrđenih činjenica pravilno su nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtev tužilje kako za utvrđenje ništavosti, tako i za poništaj zaveštanja dajući pri tom razloge koje u svemu prihvata i revizijski sud.

Pravno dejstvo može da proizvodi samo punovažno zaveštanje, znači takvo zaveštanje koje je, slobodno izražavajući svoju volju, sačinilo zaveštajno sposobno lice u nekom od oblika koji su propisani zakonom, čija je sadržina saglasna prinudnim propisima, javnom poretku i dobrim običajima. Nedostatak bilo kojeg od ovih elemenata čini zaveštanje nevažećim. U konkretnom slučaju ne postoji ni jedan od razloga predviđenih članom 155. 156. i 157. Zakona o nasleđivanju za ništavost predmetnog zaveštanja. Nisu ispunjeni ni uslovi iz člana 164, 166. i 168. istog zakona za poništaj spornog zaveštanja kako to pravilno zaključuju nižestepeni sudovi.

Neosnovan je navod revizije da predmetno zaveštanje po svojoj suštini to nije, već prikriva ugovor o doživotnom izdržavanju, budući da je klauzula "za uzvrat BB i dalje je dužan da se stara o meni, svom ocu, hrani, oblači, u bolesti leči i nadgleda, a nakon moje smrti mi izda sva mesna podušja i podigne nadgrobni spomenik", predstavlja klasičnu obavezu davaoca izdržavanja da se brine o primaocu izdržavanja. Ovo sa razloga što zaveštanje koje je predmet spora po svom obliku i suštini predstavlja naredbu poslednje volje zaveštaoca, koje je data u zakonom propisanoj formi, kojom je zaveštalac rasporedio svoju pokretnu i nepokretnu imovinu za slučaj smrti svom sinu, zakonskom nasledniku, ovde tuženom. Odredbom zaveštanja kojom je testamentalni naslednik obavezan da se stara o zaveštaocu i da mu nakon smrti izda podušja i podigne nadgrobni spomenik nije ugovorena protivu usluga za nasleđenu imovinu, već imajući u vidu odredbu člana 135. Zakona o nasleđivanju ima karakter naloga kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud jer namera zaveštaoca nije bila da obezbedi sebi doživotno izdržavanje, obzirom da je tuženi u navedenom obliku već pružao izdržavanje ocu.

Neosnovano je pozivanje revidenta na ništavost zaveštanja iz razloga falsifikata, dopisivanjem sadržine. Prema odredbi člana 161. Zakona o nasleđivanju na ništavost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozvati svako zainteresovano lice. Na falsifikat, dopisivanjem sadržine tužilja je ukazala tek u žalbenom postupku, pa je drugostepeni sud pravilno isto cenio u smislu člana 359. ZPP, jer je to nova činjenica koja bi se morala utvrđavati tokom prvostepenog postupka. Zaveštalac je svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu, a koja se zna i ne precizira sva u testamentu, zaveštao tuženom. Naknadna konkretizacija iste ne znači da se radi o falsifikatu koji bi predmetno zaveštanje činilo apsolutno ništavim, jer i bez te konkretizacije nedvosmislena volja zaveštaoca je da svu svoju, kako pokretnu tako i nepokretnu imovinu zavešta tuženom. Eventualna ništavost neke odredbe zaveštanja u smislu člana 158. Zakona o nasleđivanju ne povlači ništavost samog zaveštanja, ako ono može opstati bez ništave odredbe ili ako ta odredba nije bila odlučujuća pobuda zbog koje je zaveštanje sačinjeno.

Sa izloženog a na osnovu člana 405. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.